

Юрій Стефанович Самойленко (до 70-річчя від дня народження)

Сімнадцятого вересня 2013 року виповнилося сімдесят років видатному математику, доктору фізико-математичних наук, професору, члену-кореспонденту НАН України Юрію Стефановичу Самойленку.

Народився Юрій Стефанович у 1943 році в сім'ї відомого філолога Стефана Пилиповича Самойленка. Дитинство та шкільні роки пройшли у місті Запоріжжі. Ще у школі він захопився математикою. Навчаючись у Дніпропетровському державному університеті на факультеті математики з 1960 по 1965 роки, брав активну участь у роботі математичних гуртків та семінарів. У 1967 році вступив до аспірантури при Інституті математики АН УРСР, де під науковим керівництвом Ю. М. Березанського почав працювати над спектральною теорією операторів, пов'язаних з квантовими полями. У 1970 році захистив кандидатську дисертацію „Матричные функционалы типа функционалов Вайтмана”, а в 1989 році — докторську „Спектральная теория наборов самосопряженных операторов”.

Із 1970 року Ю. С. Самойленко працює в Інституті математики АН УРСР і водночас викладає в Київському державному університеті ім. Т. Шевченка. У 1980 році отримав звання доцента, а у 1989 році — професора. З 2001 року очолює відділ функціонального аналізу Інституту математики НАН України. В 2003 році був обраний членом-кореспондентом Національної академії наук України.

Наукові інтереси Юрія Стефановича охоплюють широке коло питань функціонального аналізу та його застосувань у квантовій фізиці. Разом зі своїми учнями він отримав глибокі результати у вивченні просторів функцій нескінченної кількості змінних, нескінченних наборів самоспряжених операторів у гільбертовому просторі, зображень *-алгебр, нескінченновимірних груп і алгебр Лі та їх градуйованих аналогів, зображень операторних співвідношень. Ці результати принесли йому визнання як в Україні, так і за її межами.

Протягом останнього десятиріччя Ю. С. Самойленко з учнями вивчає питання, пов'язані із структурою наборів підпросторів гільбертового простору та їх застосувань. Отримані результати привели до цікавих задач, зокрема, у спектральній теорії матриць суміжності злічених графів та квантових графів.

Ю. С. Самойленко є автором понад 200 статей, 3 монографій, дві з яких видано англійською мовою, та 3 навчальних посібників.

Велику увагу вчений приділяє і педагогічній діяльності. Понад 30 років він викладає в Київському національному університеті ім. Т. Шевченка та готує висококваліфікованих математиків в Інституті математики НАН України. Під його керівництвом захищено 3 докторські та 25 кандидатських дисертацій. Його учні працюють у престижних наукових та освітніх закладах України, Швеції, Німеччини, Великої Британії, США та інших країн. Ним створено наукову групу з алгебраїчних питань функціонального аналізу, результати роботи якої отримали світове визнання.

Ю. С. Самойленко є членом редколегій трьох математичних журналів, головою спеціалізованої ради з захисту докторських дисертацій в Інституті математики НАН України.

Роботу вченого було відзначено Державною премією України в галузі науки і техніки за 2007 рік, у 2009 році Юрій Стефанович був нагороджений срібною медаллю імені М. М. Богдановича за видатні досягнення в області математичної науки, а в 2013 році — Георгіївською медаллю „Честь. Слава. Труд”.

Щиро вітаємо Юрія Стефановича з ювілеєм та бажаємо міцного здоров'я, нових наукових досягнень, здібних учнів і творчого натхнення на довгі роки.

*Ю. М. Березанський, О. А. Бойчук, М. Л. Горбачук, Ю. А. Дрозд,
В. С. Королюк, І. О. Луковський, В. Л. Макаров, А. Г. Нікітін,
Л. П. Нижник, А. М. Самойленко, Ю. Ю. Трохимчук,
В. В. Шарко, О. М. Шарковський*